

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetstvo ljudstvo.

Izhaja vsak petek.

List velja za celo leto 2 gld. 80 kr., za pol leta 1 gld. 40 kr. — Posamezni list velja 6 soldov.

Uredništvo in opravištvost lista je v „Narodni tiskarni“ v Tavčerjevi hiši „Hotel Europa.“

Domače stvari.

— (Iz Ljutomera 28. julija.) Kmetovalcem ljutomerske okolice naznanjam, da bodem po želji nekaterih posestnikov 2. avgusta popoldne po litanijah v Veržej predaval o čebelarstvu. Bodočo nedeljo se torej pretrga poduk o konjarstvu doma v Ljutomeru ter se ondi zopet začne 9. avgusta.

Blaže Pernišek.

— („Slovenci in državni zbor leta 1873—1874.“) Tako je naslov politični knjižici, katera se te dni dotiska v „narodni tiskarni“ v Ljubljani ter tekom prihodnjega tedna začne razpošiljati. Knjižica, v prvi vrsti zavednim slovenskim kmetom namenjena, pisana je, kolikor tvarina dovoljuje, v popularni besedi in obsega pregled delovanja državnega zbora s posebnim ozirom na večino slovenskih poslancev, t. j. na naše napredne slovenske poslance, katerih imenitnejše govore in nasvete prinaša po stenografičnih zapisnikih. Motto: „Vse za narod, omiko in svobodo“ pove, da se v knjižici zagovarjajo zdrava svobodomiselna načela.

— (Iz Bizeljskega) pri Bréžicah se nam piše 28. julija: Volitev deželnega poslanca namesto odstopivšega g. Janežiča začenja po malem naše ljudi zanimati. Za kandidata se je dozdej oglasil g. Žnidaršič, lekar in župan v Bréžicah, a kar nas tukaj zadeva, nam ta kandidatura nij po godu. Pri nas se jako na to gleda, kako kdo opravlja svoje gospodarstvo, če ima kak vinograd na kmetih. Iz tega razloga je g. Janežič tukaj zelo spoštovan, kar pa od g.

Žnidaršiča ne moremo reči. Žalibože da je v našem celem okraji tako malo narodnozavednih značajnih rodoljubov. V tem oziru smo, da si na hrvatski meji, še daleko za drugimi okraji. Tudi kozijanski okraj nij dosta boljši od našega; tam dela dosti kvara, da je celi okraj razdeljen v mnoge male in najmanjše občine, se tedaj občinsko življenje ne more prav razvijati. A da se zopet do volitve vrnem, moram reči, da bi kmetским volilcem najbolj všeč bil kak posestnik, kateri bi zlasti naše kmetске zadeve poznal ter se potegoval za olajšanje bremen kmetskega stanu. Ko bi se Slovenci o tacem kandidatu zedinili, mislim, da bi g. Žnidaršič ne bil voljen. — Govorica gre še o več drugih kandidatih, kateri bi vsi radi poslanci postali, a ker je samo eden sedež za oddati, morajo uže še nekaj časa potrpeti. Pišečki baron Moskon se tudi misli sposobnega za poslanca, ter tiplje okolo, ali bi kandidiral ali ne. Govori se dalje o našem okrajnem sodniku Högelsbergerji, o dr. Del Cottu, g. Razesbergerji v Sevnici; koliko resnice je na tem, ne morem reči. Vsakako je g. Žnidaršič se podvizal ter hitro razglasil svojo kandidaturo, da ga nobeden politični tekmeec ne prehit.

— (Osnovni odbor „narodnega društva“) je imel v četrtek sejo, v kateri se je sklenilo, da se društvo, ako ne bode zaprek, določno konstituirati 15. avgusta, na kateri dan bode občni zbor.

— („Narodno društvo.“) Osnovni odbor „narodnega društva“ je sklenil, da dobi vsak ud „narodnega društva“ knjižico

„Slovenci in državni zbor leta 1873—1874“ brezplačno. Letnina za društvenike „narodnega društva“ znaša samo 20 krajc. na leto, knjižica pa, katero vsak društvenik brezplačno dobiva, prodaja se pri bukvarjih po 25 krajc.

— (Odbor pisateljskega društva) je imel predvčeranjem sejo. Predlog, naj se došli razni rokopisi (za okolo 40 tiskanih pôl) porabijo v izdajanje posameznih zvezkov namesto za „Preširnov album“, ostal je v manjšini, in se je sklenilo vsakako omenjeni album izdati ter čakati na Levstikov obširnejši spis o Preširnu še do septembra, do katerega časa je g. Levstik rečeni spis prav za gotovo izvršiti obljubil. — Občni zbor bode 15. avgusta.

— (Ljubljanski „Sokol“) bode letos 15. avgusta praznoval svojo 10letnico. Naj bi odbor gledal, da zopet kaj več življenja spravi v to društvo, katero ima vedno še mnogo udov.

— (Odpravljen je šolnine na Kranjskem.) Deželni odbor je baje sklenil postaviti o odpravljenju šolnine deželnemu zboru predložiti. To je enkrat pameten korak, če se obistini, ker ta naredba bode naše ljudsko šolstvo le pospešila.

— (G. Widman), vodja kranjske deželne vlade, je sprejemal te dni razne osebnosti. Kakor se čuje bode, komaj prevzevši poslove, uže zopet odšel, ker vzame za nekaj tednov odpust.

— (Spodnji Rožnik) hočejo baje lastnice prodati če se dober kupec najde, novica, ki bode ljubljanske stare kofetarske sestrice vznemirila.

— (Iz Celja) se nam piše 23. julija.: C. kr. namestništvo v Gradci je volitve občinskega odbora Celjske okolice popolnem potrdilo. Kakor znano so bili pri teh volitvah Slovenci prvokrat zmagali.

Zoper te volitve je namreč župan Celjskega mesta v zvezi s svojimi nemškovalnimi pristaši vložil protest zato, ker voljeni odborniki nečejo trobiti v nemškutarski rog. Spominjam se, da ste v nekejštevilki cenjenega vašega lista navedli besede doktorja

Nekermana: „Moja beseda pri namestništvu več velja nego vse govorjenje vaše.“ Evo! gospod Nekerman, lastnik Francožefovega reda! sedaj vidite da Vam nov križec nikakor nij prinesel še pravice, zahtevati kako krivično razsodbo. „Ošabnost vedno hodi pred padom“ — to si zapomnite za bodoče čase, kadar Vam zopet veselje pride do protestov zoper pravico! Ta slučaj je gotovo vreden, da se itak razoznani po nemških časnikih, ki so le količkaj pravicoljubni.

Občina bode tedaj imela narodne svetovalce in narodnega župana.

— (G. Ivan Brbuč), dozda suplent na ljubljanski realki je imenovan za definitivnega profesorja na gimnazij v Pazen.

— (Iz Šentrupert) na Dolenjskem se „Sl. Uč.“ piše: V naši šolski občini (fari) je 388 za šolo ugodne mladine; šolo pa obiskuje vendar le polovica teh otrok. Pa vsaj je to za enega samega učitelja ne samo dosti ampak celo preveč. Razen tega težavnega šolskega poduka mora učitelj tudi vse druge zadeve, ki spadajo v področje krajnega šolskega sveta, le sam preskrbovati. Krajnemu šolskemu svetu so nove postave jako zoperne, ker te može nihče o njih dobroti ne podučiti, marveč še nasprotno — hujska se proti novim naredbam.

— (V Ljutomeru) bode 12. septembra obdarovanje konj in derkanje (vozenje v trop) za stavo (ali vadjlo). Razpisano je za najboljše (najhitrejšo) voznike osem daril, počenši s 30 gld. do 2 gld. v srebru.

— (Baron Pino,) novi cesarski namestnik za Trst in Primorje pride 25. ali 26. t. m. v Trst. Bivši namestnik Ceschi se je uže poslovil.

— (V Gorico) pride v garnizono pešpolk št. 22 baron Weber, ki je bil dozda v Dobrovniku.

— (Iz Bleda) se nam poroča, da je letos v primeri z drugimi leti prav malo tujcev. Mnogo stanovanj praznih stoji.

— (Nova železnica.) Trgovinski minister je dal grofu Zichy dovoljenje za tehnična dela za železnico Dunaj-Hartberg, Radgono in Ormuž do hrvatske meje.

Dozdaj ogerski vladi železnica Dunaj-Novij bila po volji, mogoče pa, da si drugače pomisli in koncesijo da Magjaru grofu Zichyju za nadaljevanje železnice od hrvatske meje do Novega.

— (Iz Istre) se nam poroča: Pri izdelavanju isterske železnice je zopet mnogo-brojno italijanskih delavcev nastavljenih. Domačih nij skoraj nič, ker po letu imajo dosti posla pri poljedelstvu, in ne morejo svojega polja zanemarjati. Le od onih dveh vrez v zemljo, katere je vlada v svoj režij storila in kacih ubozih 10 tisoč potrosila, imajo domačini nekaj koristi. A pričakovani hasek bode izostal, ker za naprej bode uporabljal privatni podvzetnik same tujce. — Domačinom bi se bilo izdatno pomagalo, ko bi se bila ob času največje stiske in revščine zemlja za železnico ekspropriirala, pa ne še le sedaj, ko uže novi poljski pridelki ljudstvo živé. Vse to je: „nothstandsbahnbau?“

— (Iz Radgone) se nam piše, da je v tamošnjih vinogradih smod veliko škode naredil. Kjer je pred cvetjem po 20 grozdov in več bilo videti na enem trsu, je zdaj po cvetji več ko polovica grozdja se osmodila in posušila. Sploh sedanja presilna vročina trsu ne stori dobro in je na mnogih trsih listje kakor ovelo. Če dobimo pol branja od drugih let, več gotovo ne.

— (Cerkvena tatvina.) V Brusnici pri Novem mestu so 20. t. m. tatovje ukrali v cerkvi monštraco, ciborij in drugo posodo za 251 gld. vrednosti.

— (V Št. Vidu) nad Ljubljano so mladi fantje čedalje bolj neotesani. Nek gospod nam je te dni tožil, da so ga na veliki cesti insultirali: „škrije kaj hodiš tod!“ — Gospodu fajmoštru Potočniku št. viškemu, ki baje rad ščuje proti našemu listu in proti liberalcem sploh, bilo bi svetovati, naj svoje farmane bolj podučí, da jim vsem nikakor nij na čast, če ljudje po svetu take reči o njih pripovedovati morajo. To bo bolj koristno kot njegovo politično hujskanje ali priporočevanje duhovnega homeopata g. Zamejca z njegovimi „kuglicami“.

— (Iz Črešnice) pri sv. Lenartu v ljubljanski okolici se nam poroča, da so prišli ob 1 čez polnoči fantje k necemu Kocijančiču ročice od voz krast, in ko se je on na vozu speč vzbudil in branil svoj imetek udaril ga je eden tako po glavi, da je teško ranjen.

— (Uboj.) Iz Gorice se nam piše: V Tolminskem gozdu so našli te dni truplo zavratno umorjenega čuvaja. Oropan je bil svojega orožja, obleke in 20 gld. denarja. Na čelu je imel 4 palce globoko smrtno rano in oči izdrte. Ker je oni čuvaj vestno spolnoval dolžnosti svojega stanu in marsikaterega tatvine naznanil, sumi se, da so ta strašni uboj blizu gozda stanujoči kmetje učinili, in eden kmetov je uže zbog tega v preiskovalnem zaporu.

— (Poskus zavratnega umora.) Pred celjskimi porotniki je stala 18. t. m. Mica Goršek, žena gruntnega posestnika v Migojnicah, zatožena, da je skušala svojo taščo z arzenikom ostrupiti. Poslala je namreč po svoji dekli Mici Skarlinovi potico in pečenko tašči Franci Goršekovi, poprej pa je obe jedi z arzenikom poštopala. Franca Goršek je le malo jedi poskušala, zato nij bila poškodovana na zdravji, a zdravniki so izrekli, da bi bila ona gotovo umrla, ko bi bila poslana jedi pojela. Mica Goršek, mati šestero otrok, izgovarja se, da nij hotela umoriti tašče, nego jo samo nekaj poškodovati, ker je vedno v hišo zahajala in mej njo in možem prepir in kreganje napravljala. Porotniki so vendar spoznali Mico Goršek krivo poskušnje zavratnega umora; sodišče pak jo je obsodilo na štiri leta teške ječe.

— (Obsojen tat.) V savinski in škalski dolini na slovenskem Štajerji je uže več let neki malopridnež Miklav Kolenec s celo kompanijo tovarišev razne tatvine doprinašal. Končno so ga zasledili in ujeli. 20. tega meseca so ga sodili celjski porotniki. Kolenec je obstal mej drugimi tatvinami, da je meseca decembra 1872 usnjarskemu mojstru g. Franc Vošnjaku v Šoštanjki ukrad blaga v vrednosti 365 gld., dalje še več manjših

tatvin. Porotniki so ga spoznali za krivega ter je Kolenec bil obsojen na sedem let teške ječe.

— (Toča.) V pišečki fari na slovenskem Štajerskem je, kakor se nam poroča, te dni toča vinograde potolkla. Kazalo se je prav lepo in imeli bi obilnega branja, a toča nam je gotovo za več kot polovico grozdja odklestila. Z žitno letino smo zadovoljni.

Politični razgled.

Notranje dežele.

Naši **ministri** gredo drug za drugim v toplice. Minister Lasser potuje po zgornji Italiji in Tirolskem in se 8. avgusta na Dunaj vrne. Še le potem se odloči program za sesijo deželnih zborov. Državni zbor se skliče poslednje dni oktobra. Po vrnitvi Lasserja gre predsednik knez Aversperg še enkrat na štiri tedne na odpočitek. No možu z oziranjem na njegovo nenavadno okroglost okolo pasa nij zameriti, da se rad odpočine; če gre popolnem v pokoj, tudi nijsmo nezadovoljni.

Na Dunaji je judovski bogatin Anzelm **Rothschild** umrl, star 71 let. Ta mož je ob času absolutizma naši državi na stotine milijonov denarja posojeval, in s tem tudi velikansk vpliv imel. Po uvedbi ustavnega življenja je imela država več kredita torej tudi Rothschild nij mogel več molsti. — Zapustil je toliko milijonov premoženja, da dediči sami ne vedo koliko, nekateri pravijo 600 milijonov.

Praška trgovinska zbornica je sklenila peticijo do trgovinskega ministerstva, naj se obrne do kompetentne oblasti, da se večji del praznikov preloži na nedelje. Najpriljubnejši pot se zdi zbornici dogovor s papežem.

V **ogerskem** državnem zboru je bila živahna debata o odločbi volilne postave, da nema volilne pravice, kdor nij plačal davka. Zlasti levica ostro govori proti tej točki. No seveda na Ogerskem, kjer je več ko tri četrtine davkoplačevalcev na dolgu s svojimi davki, bi taka določba vzela tisočim volilcem volilno pravico. A na drugi strani bi se saj pred volitvami zaostali davki vplačevali, kar bi silno koristno bilo za vedne prazne ogerske državne kase. Debata se nadaljuje.

V **srbski** narodni skupščini se je bral v seji 27. t. m. kraljev podpis. Volitev Stoj-

kovičeva na predlog magjarske vlade nij od cesarja potrjena nego nova volitev ukazana. Ali bodo Srbi hoteli voliti koga drugega, to je jako dvomljivo.

Vnanje države.

Don Karlos, **španski** pretendent, razglašal manifest, v katerem naznanja, da ima veliko, dobro disciplinirano (??) armado ter si obeta, da kmalu „upornike“ premaga in Španjsko „reši“. Don Karlos pravi, da bode branil „verske čute“ Španskega (umazana špekulacija z „vero“) in njegove pravice do legitimne monarhije dopolnjeval. Kdo je kupil cerkvena posestva, tega on ne bode motil v njegovi lasti. On želi, naj Španjsko izreče svojo voljo po kortesih. Ta nesramni in krvoločni pretendent, ki je uže toliko nesreče nakopičil na Španjsko, hlina se z oklicem na „ljudsko voljo!“ Ako mu kaj velja izrek kortesov, moral bi uže zdavnaj priznati republiko.

Mesto Cuencia se je moralo Karlistom udati, ki so potem v nesrečnem mestu počeli vsakovrstne divjosti.

Iz **Madrida** se poroča o padu mesta Cuence, da je 13. t. m. 8000 Karlistov mesto napalo. Trije naskoki so bili od republikancev hrabro odbiti, a naposled so republikanci pred veliko silo morali do srede mesta nazaj iti, kjer so se vstavili. Komandant Yglesias se nij hotel udati. Še štirikrat so prihodnji dan morali Karlisti naskočiti mesto, predno so do trga prodrli. V tem trenutku je primarširalo še 4000 Karlistov. Po premaganju republikancev so Karlisti začeli ropati in hiše podžigati. Dosti poslopij je pogorelo, koliko ljudij je bilo umorjenih, nij še znano. In kdo je stal na čelu tem razdivjanim hudobnežem? — častivredni (?) fajmošter Feliks in časti vredni (?) korar Vilalain. Ta dva duhovna sta s križem v roci divje čete vodila k umoru, podžiganju, skrunjenju žen in devic in klanju nedolžnih otrok. — Končno je moralo mesto plačati še tri milijone realov kontribucije.

Brigadir Lopez je 700 v Cuenci ujetih republikanskih vojakov osvobodil, sedem karlističnih oficirjev z njihovim komandantom vred ujel in dosti orožja in municije zadobil.

Pruski minister notranjih zadev je razposlal okrožnico okrajnim oblastnikom, da naj strogo pazijo nad cerkveno-političnimi društvi. Napad v Kissingenu je dejanski dokaz, kam peljajo razjarjene verske strasti. Kjer je sumljivo, da so taka društva v zvezi, tam naj se razpuste.

„Narodno društvo.“

Uže večkrat smo povdarjali, da živimo v ustavni državi, to je, da smemo voliti svoje zaupne moze, poslance, v deželni in državni zbor. Brez privoljenja teh zborov se ne sme nobena postava prenaresjati, niti nova dajati, niti davki naložiti. Zato pa je treba, da se vsak človek, kdor plača davek ali na drugi način za državne namene sodeluje, briga za javne stvari, za občinske, deželne in državne zadeve.

V ustavnih državah nastajajo politične stranke, treba je torej človeku, da poizve, kaj nameravajo te stranke, da se odločuje, katerej stranki bi se pridružil. Na Slovenskem so, kakor smo že večkrat omenili, tri politične stranke:

1. Napredna ali svobodomiselna narodna stranka, h katerej spada največ posvetnih omikanih mož in dosti zavednih kmetov, sploh vsi, katerim je mar za napredek in boljšo prihodnost našega slovenskega naroda; od državnih poslancev so pri tej stranki g. dr. Razlag, izvoljen na Notranjskem, dr. Vošnjak, izvoljen v Celji in Brežicah, V. Pfeifer, izvoljen na Dolenjskem in Ivan Nabergoj, izvoljen v tržaški okolici. — Časniki, kateri pišejo v smislu te stranke, so: „Slovenski Narod“, izhaja vsak dan; „Slovenski Tednik“ v Ljubljani in „Soča“ v Gorici.

2. Nazadnjaška ali klerikalno-ultramontanska stranka, h katerej spada večina duhovnikov, nekaj kmetskega prebivalstva v taci krajih, kjer je malo šol in ljudje malo beró in par doktorjev, ki pa s klerikalci ne drže iz prepričanja, ampak iz golj sebičnosti. Nazadnjaški stranki je ustava in svobodni razvoj ljudstva trn v peti; ona želi, da bi ljudstvo ne imelo pravic pri postavitvah; njen cilj je absolutizem, to je samovoljno vladarstvo. Ona plaši ljudstvo; češ, da je vera v nevarnosti, da bi ga s tem pridobila za svoje sebične namene. Z grdimi lažmi in obrekovanjem skuša rodoljubne, a svobodomiselne moze pri prostem ljudstvu spraviti ob zaupanje. Pa laž ima kratke

noge in marsikateri teh hujskajočih duhovnikov se je prepričal pri poslednjih volitvah v državni zbor, da vedo kmetje dobro razločiti mej „vero“ in „politiko.“ Poslanci te stranke so Nemec grof Hohenwart, izvoljen na Gorenjskem, grof Barbo, izvoljen v Ljubljani in Litiji, in Nemec Miha Herman, izvoljen v Ptui.

3. Nemškutarska stranka ima svoje privržence v mestih in mej uradniki. Ona zanikuje naše narodne pravice ter neče spredvideti, da vsak narod mora le tačas napredovati, če so njegove šole na podlagi materinega jezika osnovane in je v uradih vsak deželni jezik ravnopraven.

Vsaka teh strank se druži v političnih društvi, da se posvetuje in sklepa o javnih zadevah, da nasvetuje ob času volitev, koga bi naj volilci izvolili, da podučuje ljudstvo o vseh političnih stvareh itd. Čem več društvenikov ima tako politično društvo, tem veljavnejše je in tem lože dosega svoje namene.

Zato je sklenila napredna slovenska stranka, napraviti v Ljubljani politično društvo za vse Slovence. Poslanci g. dr. Razlag, dr. Vošnjak in dr. Zarnik; in g. Jurčič so statute ali pravila tega društva vladi predložili in vlada jim je uže naznanje dala, da se društvo sme ustanoviti.

Društvo se imenuje slovensko „Narodno društvo“ in ima svoj sedež v Ljubljani.

Društvo ima namen v duhu svobode in napredka razširiti mej slovenskim ljudstvom politično izobraženje in narodno zavest, braniti narodne in državljanske pravice slovenskega naroda in povspeševati ustavni razvoj avstrijske države.

Društvo dela raznim načinom: sklicuje občne zборе društvenikov; sklepa o političnih, narodnih in gospodarskih vprašanjih; in postavlja kandidate pri volitvah.

Društvo si pridobiva sredstev po letnih doneskkih društvenikov. Društvenik pa sme biti vsak polnoletni avstrijski državlján, a biti mora od odbora v društvo sprejet.

Vsak društvenik ima dolžnost, da plača 20 kraje. na leto v društveno blagajnico,

a pravico ima, da se sme udeležiti pri občnih zborih društva, voliti odbor, staviti nasvete in dobivati od društva izdane knjižice.

Precej zdaj dobiva vsak, kdor pristopi k društvu lepo in podučljivo knjižico „Slovenci in državni zbor leta 1873 in 1874“ brezplačno; ter mu je s tem uže povrnen letni donesek 20 kraje.

Kdor želi pristopiti, naj se pismeno oglasi pri enem gori imenovanih gospodov ali pri uredništvu našega lista.

Slovenski kmetje! pristopite v obilnem številu ter pokažite svetu, da niste zaspanci, ampak da se zavedate svojih narodnih in ustavnih pravic.

Gospodarske stvari.

Znamenja vremena.

(Dalje.)

II. Veter.

Vsak človek vé, da nam veter lepo in deževno vreme prinese.

Če dežuje in se veter proti severju obrne, potem se dež še nekolikokrat vlije, oblaki se pretergajo in nebo se razjasni. Če se pa veter zopet proti zahodu zavije, potem dežuje dalje. Lepo, jasno vreme nastane, če se veter proti severovzhodu zasuče; ako se pomika veter od severovzhoda polagoma proti vzhodu, potem imamo stanovitno lepo vreme. Nastane pri severnem in severovzhodnem vetru megla, katero veter ne razpodi, potem imamo dva ali tri dni kasneje dež, ki iz vzhoda pride in 2 do 3 dni traja. Če se vzhoden veter proti jugovzhodu zasuče, bode kmalu se zopet zasukal ter iz juga pihal. Južni veter nam prinese za vselej dež, akoravno včasih še le dežuje, ko se južni veter proti jugozahodu zasuče. Ako se jugozahodni veter proti zahodu zavije, potem nij sicer še lepo vreme pričakovati, a dež gotovo prineha. Toda so južni, jugozahodni in zahodni vetrovi — vetrovi za dež; južni veter ga prinese, jugozahodni ga sesuje, zahodni ga polagoma odpravlja. Severni veter ga razpodi, severovzhodni in vzhodni ga tudi ne trpita. Jugovzhodni veter pripravlja le pot iz lepega v deževno vreme.

Gledé na vetrovo moč zapomni si sledeča vodila:

1. V višini, kadar nij vetra se vreme hitro spremeni.

2. Po zmernih vetričih je stanovitno lepo ali deževno vreme pričakovati.

3. Močni vetrovi spremenijo gotovo vreme, naj pridejo od katerekoli strani. Jesenski in pomladanski vetrovi in nevihte se vendar morajo izvzeti. Če se veter večkrat na dan gledé na to, odkod piha in kako močen da je, spreminja, potem moreš nestanovitno vreme pričakovati. Kakor je bilo uže povedano, stoji živo srebro v barometru lahko prav visoko in prihaja veter iz vzhoda, in pri vsem tem dežuje. To je pa le izvanredno vreme in se da uže poprej določiti.

(Dalje prih.)

Nekatere besede k okuliranju sadnih drevesc.

V št. 29. „Slov. Tednika“ piše D. R. o okuliranju sadnih drevesc prav zanimiv sestavek. Naj mi bode dovoljeno, k temu še nekoliko dostaviti.

Da še okuliranje ali popkovanje nema dovolj prijateljev, krive so težkoče, ki so z njim v zvezi in tudi zarad tega ne, ker se lahko jedro odtrga od očesa in vse delo je zastoj. Če se škorja z okom olupi, prigodi se večkrat, da se jedro izlomi in v lesu ostane. Če pa nalašč nekoliko lesa zraven pustimo, smo zagotovljeni, da jedro nij izgubljeno. Oko se izreže tako, da se $\frac{3}{4}$ —1 centimetra (3—4 črte) nad in pod zdravim očesom povprek prereže, potem pa z nožičkom izreže tako, da nekaj lesa poleg ostane, brez da bi se škorja odlupila.

Vtakne se potlej v prerezo v podobi T ali L, se rahlo pritiska, in kakor navadno obveže.

Divjaka nij dobro poprej obrezati, nego v prihodnji pomladi se odreže kakih 10 centimetrov (3—4 palee) nad očesom, in ta puščena šiba se rabi za privezo cépa namesto kola.

Potrebno bi še bilo, sledeče opazovati:

1. Dobro je, nekoliko dni pred okuliranjem zemljo okol divjaka zrahljati, kakor tudi po okuliranju, da more bolje rasti;

2. en dan poprej je dobro divjake zalivati;

3. okulira naj se tako, da pride oko tje, kjer je deblo divjaka nekoliko pripognjeno ali pa pod katero mladiko, ker se tam več soka nabira. Tukaj navedeno mislim da bi še bilo potrebno k omenjenemu sestavku dostaviti.

Dr. J. J—c na Štajerskem.

Kadar živino napenja.

je v veliki nevarnosti, da ne pogine. Ako se precej iz početka, ko napenjanje še ni prehudo, zapazi bolezen, da se s tem domačim pomočkom odpraviti: Vzemí 3 maseljce mlačnega mleka in jo zmešaj s četrť funta fino stržene bele žajfe. To zmes vlij živini. Ob enem se mora lakotnik na levi strani krepko drgniti s slamnato metlico. V četrť ure je živina zopet zdrava.

Razne stvari.

* (Letina na Hrvatskem.) „Obzor“ poroča, da je žetev na Hrvatskem uže povsod dovršena in da pridejo od vseh strani dobre vesti, da se je namlatilo višje, nego li se je svet nadejal. Najbolj je brez dvombe rodil zimski ječmen; z enega jutra se je navadno našelo okolo 40 vaganov, a tudi po 50 do 60 vaganov. Pšenica je lepa in čista, isto tako reč. V zagrebški okolici vinogradi dobro stoje; neke vrste grozdja so se v cvetji jako usipale, no jagode bodo tem debelejšje. Samo sem ter tje smo zapazili, da so se celi grozdi po cvetji osušili. Koruza je povsod lepa; poslednji dež v petek in soboto bil je zanjo pravi božji blagoslov. Kostanja dobimo jeseni, kolikor ga že morda 10 let nij bilo, ker je lepo odevel. Krompir obeča obilnega in dobrega roda. Vinska cena niti skače niti pada, a popije se ga dosti. Narod je zdrav, izvzemši pojedine kraje, tako n. pr. v Ščitarjevu več tednov vladajo koze, na katerih umremnogo odraslih ljudi in dece. Goveja kuga se zopet ponavlja po nekaterih krajih, najboljši prěservativ je karbolna kislina (Karbolsäure.) V Zagorji koruza in vinogradi tako krasno stoje, da se stari ljudje ne spominjajo, da bi kedaj bolje bilo nego to leto. Vinska cena je na 4 gl. pala. Ječmena reži in pšenice je obilo.

* (Letina na Ruskem.) Ruski listi javljajo, da je letina na Ruskem na mnogih krajih jako povoljna. Samerska gubernija, kjer je lani bila lakota, ima letos obilno letino; v Krimu se kaže odlično; v Besarabiji in sosednjih gubernijah je dež popravil, kar je večtedenska suša pokvarila. V Odesi je pšenica od 17 na letina, samo repo je nekakov črv poglodal.

* (Nadvojvoda Albreht v Petrogradu.) Ruski listi obširno popišejo slovesnosti, katere so se napravile na čast nadvojvodi Albrehtu v Petrogradu. 3. julija je bila velika revue črez vse vojaške čete v taboru Krasnoje-selskim in pri Ust-Išori. Ob

11. uri je prijezdil car z nadvojvodom in ruskimi velikimi knezi. Car naznanja Albrehtu da ga je imenoval za lastnika Vilmanstrandovega polka. Vojaki kličejo hura! Albreht pa se carji zahvaljuje, jezdi pred polk in prosi polkovnika Konoviča, naj reče polku, da je ponosen na to imenovanje. Potem poljubljuje Konoviča kot zastopnika polka. Pri paradi so veliki knezi Mihailo Nikolajevič, Sergij Aleksandrovič in Pavel Aleksandrovič na čelo svojih polkov stopili in pred carjem in Albrehtom mimo paradirali. Ob pol 9. uri zvečer se je Albreht iz Carskega sela v Moskvo odpeljal.

* (Tolovajska predrznost.) Lima je glavno mesto peruanske dežele in šteje 160.000 prebivalcev. Dne 3. julija ob 7. uri zvečer pride v mesto četa 20 roparjev in napade hišo, katera stoji v eni najobljudnejših ulic in v kateri je stanoval imeniten meščan Valdey z imenom. Šest roparjev se postavi v lopi, štirje po sobah, ostali pa so ropali. Žugali so gospem s smrtjo, vzeli vse vrednostne reči, pohišeje pa potrli. Po dolgem času pride policija, a tolovaji so se dej v bran postavili in začeli boj z noži in samokresi. Dva policajca sta bila ubita. Privrelo je dosta ljudstva, a tolovaji so si po sili napravili pot skozi prestrašene gledalce in odšli s svojim ropom. Tudi izmej ljudstva je bil en zidar ubit, ena žena pak teško ranjena.

Tržna poročila.

— Iz Dunaja 25. julija. Da si je uže od vseh krajev precej znano, koliko se je žita pridelalo, se vendar žitna kupčija ne more utrditi. Špekulanti se še niso odločili, ali bi žitno ceno še bolj pritiskali ali pa za sedanjno ceno začeli kupovati. Občno mnenje mej špekulanti je, da bodo cene še bolj padale, ako se žito izmlati in na sejm pride. Zlasti pšenice je povsod dovolj, reč, ječmen in oves pa ne dajo toliko zrna, kolikor se je obečalo. Kupčija je ta teden nekaj živahnjša postala, ker so prišli inozemski žitni kupei. Pšenice se je 40.000 vaganov prodalo, banaška po 6.80 kr., slovaška po 6.25 kr., požunska po 6.50 kr. Reč se je kupila za izvažanje in za severne provincije; plačala se je po 4.50 kr. do 4.90 kr. Z ječmenom pa je bila najživahnjša kupčija, 100.000 vaganov se je prodalo po 3.50 do 4.10 kr. Z koruzo nij bilo kupčije, tudi z ovsem ne, ki je za 5 kr. padel.

— Iz Pešte 26. julija. Suša, katera je uže več tednov, ne pusti lepo rasti niti koruze, niti krompirja. Na koruzi še zdaj nij videti storžev, krompirja pa bode malo in še ta ostane droben, ker nij mokrote v zemlji. Samo iz banaških in sremskih nižav slišimo, da krompir in koruza dobro kažeta. Da bi se pa obilno teh sadov pridelalo, kakor smo še pred tremi tedni upali, nij več pričakovati. Dež bi seveda še nekoliko popravil, pa ga nij. Ječmen in oves dasta malo in kratke slame, tako da smo tudi zavolj krme v skrbah, ker sploh detelja in lucerna le pol navadne košnje obečata. Včeraj in danes je deževalo; samo da bi dež bil segal po celi deželi.

Žitna kupčija je bila ta teden jako mrtva. Starega blaga že skoraj nij, novo žito pa se še le po malem privaja. Mlinarji so staro pšenico za 50 do 60 kraje. ceneje plačevali, nova še nema prave cene. Za vsem se je 25.000 centov stare in 10.000 cent. nove pšenice po 6 gl. 10 kr. do 6 gl. 20 kr. za cent spečalo. Po reži se je povpraševalo in gl. 4.20 do gl. 4.30 ponujalo; v ječmenu nij bilo kupčije, prodajalci in kupec čakajo, ker dobro blago za pivovarne še nij pravno. A obeča se v ječmeni velika kupčija. Koruze se je kakih 15.000 centov po 4 gl. težko prodalo. Oves je še zmirom po gl. 2.90. Za mokose vendar enkrat kažejo boljše kupčijske razmere, ter jo tudi mlinarji lahko prodajo; fina se je na Angleško začela izvažati, moka za kruh pa na južno Nemško in v Holandijo. Najfinjša moka je po 14 gl., ordinarna po gl. 7—9; otrobi po gl. 2.85 do gl. 3.30. — Ovčje volne se je 2600 centov prodalo, ordinarna neoprana po 68 do 73 gl., srednja za sukno po 105 do 110 gl., lepo oprana po 120 do 185 gl. — Po svinjski masti kupec zelo poprašujejo ter jo plačajo po 41 do 42 gl. brez soda; tudi špeh je malo dražji, po 41 do 42 gl. zakajeni; loj po 25 do 26 gl. Krompir

pada v eni, dobi se po gl. 3.50 cent, kmetško blago pa po gl. 2.50 žakelj. Vosek je po 84 do 85 gl., finejši celo po 95 do 98 gl. Ježice je malo v zalogah, najboljše so se po 15 gl. čeber prodavale. Venštajn se rad kupuje in po 28 do 34 gl. po kvaliteti plača; mizarski lim je še zmirom po 29 do 30 gl. cent.

Tržne cene.

V Ljubljani 29. julija 1874.

Pšenica 6 gl. — kr.; — rež 3 gl. 40 kr.; — ječmen 2 gl. 90 kr.; — oves 2 gl. 50 kr.; — ajda 4 gl. 50 kr.; — pros 4 gl. 70 kr.; — koruza — gl. — kr.; — krompir — gl. — kr.; — fižol 7 gl. — kr.; — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 42 kr.; — špeh frišen — gl. 44 kr.; — špeh povenjen — gl. 42 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 30 kr.; — teletine funt 23 kr.; — svinjsko meso, funt 36 kr.; — sena cent 1 gl. 20 kr.; — slame cent — gl. 75 kr.; — drva trda 6 gl. 40 kr.; — mehka 4 gl. 70 kr.

Loterijske srečke:

V Gradcu 25. julija: 70. 14. 49. 86. 2.
Na Dunaji 25. julija: 29. 4. 10. 20. 46.
V Trstu: 19. julija: 22. 75. 76. 80. 51.

En sreberni goldinar velja 1 gold. 6 kr. v bankovcih.

Oznaniilo.

Podpisani se usója uljudno oznanjati, da je kupil

lekarnico „pri zlatem orlu“

v Ljubljani,

(pred črevljarskim mostom, tik judovske ulice)

in po odloku sl. c. kr. deželne vlade od 5. dne t. m., št. 4200 dobil potrebno obrtno dovoljenje.

Opiraje se na skoro 20letne izkušnje, katere sem pridobil si pri farmacevitičnem poslu v različnih kronovinah našega cesarstva, posebno poslednjih 6 let kot provisor ene najimenitnejših lekarnic *dunajskih*. drznem se zagotavljati, da mi je moči ustreči vsaki terjatvi gospodov zdravnikov in p. n. občinstva.

V Ljubljani, 23. julija 1874.

(20—1)

Z vsem spoštovanjem

Josef Svoboda.